Timpul schimbă multe, dar... nu şterge nimic. **(Anonim)**

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI
20 iulie
2012
Anul XI
nr. 27 (430)
8 pagini – 3 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Republica Moldova – prima ţară care va implementa recomandările Comisiei Globale pentru HIV şi Cadrul Legal pag. 3

Protecţia drepturilor copilului şi prevenirea delicvenţei juvenile în vizorul MAI pag. 4

Drepturile salariaţilor în domeniul salarizării şi protecţia lor pag. 6

Secretarul OSCE: Operaţiunea de menţinere a păcii în Transnistria nu este o problemă, conflictul e o problemă

„Operaţiunea de menţinere a păcii în regiunea din stînga Nistrului nu este o problemă, conflictul transnistrean este o problemă. Soluţionarea durabilă a conflictului, iată ce va spori, cu adevărat, securitatea în regiune". Despre aceasta a declarat secretarul general al OSCE, Lamberto Zannier.

Potrivit oficialului european, forţele de menţinere a păcii au jucat şi continuă să joace un rol important în stabilitatea regiunii. Cu toate acestea, operaţiunile de menţinere a păcii, trebuie să se adapteze la noi provocări şi realităţi politice.

L. Zannier a enunţat că scopul OSCE este de a facilita negocierile şi de a ajuta părţile să ajungă la o soluţie durabilă, care va respecta suveranitatea şi integritatea teritorială a Republicii Moldova şi se va bucura de recunoaşterea locuitorilor regiunii transnistrene, va garanta drepturile lor politice, economice şi umane.

Totodată, oficialul a menţionat că misiunea OSCE în Moldova, din 2004, nu poate obţine acces la depozitul de muniţii din Colbasna, şi prin urmare, este imposibil de a evalua condiţiile de depozitare sau cantitatea echipamentului militar care nu poate fi transportat. „OSCE dispune de suficiente resurse financiare şi de experienţă pentru a retrage muniţiile într-o perioadă de mai puţin de şase luni" a mai spus sursa.

„Soluţionarea conflictului transnistrean este parte a agendei bilaterale a SUA şi Federaţiei Ruse. În acelaşi timp, problema soluţionării conflictului transnistrean este una dintre cele mai importante puncte din ordinea de zi a Uniunii Europene. UE a oferit peste 10 milioane de euro pentru iniţiativele de consolidare a încrederii la nivelul comunităţilor locale", a conchis Lamberto Zannier.

Menţionăm că secretarul general al OSCE Lamberto Zannier s-a aflat la Chişinău şi a vizitat şi Tiraspolul, în perioada 16-18 iulie, pentru a discuta despre activitatea OSCE şi procesul de reglementare a conflictului transnistrean, unde s-a întîlnit cu preşedintele ţării Nicolae Timofti, prim-ministrul Vlad Filat, preşedintele Parlamentului Marian Lupu şi alţi oficiali moldoveni, precum şi cu liderul transnistrean Evghenii Şevciuk şi cu negociatorul principal Nina Ştanschi.

Următoarea reuniune în formatul „5+2" a fost programată pentru luna septembrie curent

Recent, la Viena (Austria), a avut loc cea de-a treia rundă, din acest an, a negocierilor în formatul „5+2", pentru reglementarea conflictului transnistrean. Negocierile au fost găzduite de Ministerul Afacerilor Externe al Austriei şi au fost prezidate de ambasadorul Erwan Fouere, reprezentant special pentru reglementarea conflictului transnistrean din partea Preşedinţiei irlandeze în exerciţiu a OSCE. Delegaţia Republicii Moldova a fost condusă de viceprim-ministrul Eugen Carpov.

Participanţii la negocieri au trecut în revistă ultimele evoluţii ale procesului de reglementare şi au salutat progresele înregistrate de Chişinău şi Tiraspol în promovarea măsurilor de încredere şi în dinamizarea activităţii grupurilor sectoriale de lucru. De asemenea, a fost remarcat efectul pozitiv al reluării circulaţiei trenurilor de mărfuri prin regiunea transnistreană şi gradul înalt de comunicare între Chişinău şi Tiraspol la diferite niveluri.

Subiectele de pe agendă, care au făcut obiectul de discuţie al participanţilor la negocieri, au vizat problemele sociale şi economice cu care se confruntă populaţia de pe cele două maluri ale Nistrului. Astfel, au fost discutate aspecte ce ţin de asigurarea libertăţii circulaţiei persoanelor şi mărfurilor, direcţionarea prin regiune a transportului feroviar şi auto de pasageri şi dezvoltarea infrastructurii rutiere. În contextul examinării subiectelor din domeniul educaţiei şi al activităţii grupului de lucru specializat, o atenţie deosebită s-a acordat chestiunilor legate de recunoaşterea actelor de studii, problemelor cu care se confruntă şcolile cu predare în grafia latină în regiunea transnistreană şi acţiunilor care trebuie să fie întreprinse pentru normalizarea condiţiilor de activitate a acestora.

În cadrul negocierilor s-a convenit, de asemenea, asupra modalităţilor procedurale de formalizare a rezultatelor rundelor de negocieri în formatul „5+2", în particular, asupra consemnării documentare a înţelegerilor realizate în cadrul rundei din 18 aprilie curent, care au vizat principiile şi procedurile procesului de negocieri. În acest sens, a fost semnat un protocol.

Runda de negocieri s-a încheiat cu o conferinţă video, în cadrul căreia, reprezentanţii politici din partea Chişinăului şi Tiraspolului au prezentat rezultatele negocierilor şi au răspuns la întrebările jurnaliştilor de pe ambele maluri ale Nistrului.

Amintim că, negocierile în formatul „5+2" sînt purtate de reprezentanţii Chişinăului şi Tiraspolului, cu sprijinul OSCE, Federaţiei Ruse, Ucrainei în calitate de mediatori şi UE şi SUA ca observatori, informează Biroul pentru reintegrare.

◆ Flash

Poliţia împarte amenzi şoferilor de maxi-taxi

145 de procese verbale au fost întocmite pe numele şoferilor de maxi-taxi în ultima lună, pentru nerespectarea regulilor de circulaţie. Datele au fost făcute publice în cadrul şedinţei operative de la Primărie, de către şeful Direcţiei transport public şi căi de comunicaţie, Adrian Boldurescu.

Potrivit funcţionarului, opt şoferi de microbuze au fost demişi, iar aproape 80 de şoferi au fost sancţionaţi disciplinar. Funcţionarul public a declarat că cele mai multe sancţiuni au fost aplicate pentru stoparea în locuri interzise. Totodată, Adrian Boldurescu a spus că nu au fost înregistrate cazuri de surplus de călători, avînd în vedere perioada estivală cînd majoritatea persoanelor merg în concedii.

Edilul Capitalei, Dorin Chirtoacă, a solicitat să fie aplicate în continuare sancţiuni şoferilor care nu respectă regulile de circulaţie.

Anterior, administratorii de rute au cerut majorarea taxei de călătorie la 5 lei, iar municipalitatea a solicitat ca aceştia să respecte regulile de circulaţie.

Din 2013, în Moldova va fi introdusă o nouă taxă rutieră – vinieta

Aceasta va fi percepută de la persoanele fizice cu autoturisme neînregistrate în Moldova, pentru folosirea traseurilor auto. Prevederile date se regăsesc în politica bugetar-fiscală pentru anul viitor, care a fost adoptată de Parlament. Ministerul Finanţelor susţine că noua taxă va fi introdusă din 2013, pentru ca toţi cei care folosesc drumurile ţării să contribuie la cheltuielile pentru întreţinerea acestora. Mecanismul de impozitare şi mărimea taxei vor fi aprobate timp de trei luni după intrarea în vigoare a Legii privind aplicarea politicii bugetar-fiscale.

Produse alimentare cu termenul expirat, comercializate în magazinele din ţară

În rezultatul controalelor efectuate de Agenţia pentru Protecţia Consumatorilor, în perioada 15 mai - 30 iunie, au fost înregistrate 13 cazuri de expunere spre vînzare a produselor alimentare cu termenul de valabilitate expirat, 27 de cazuri de comercializare a produselor marcate necorespunzător sau lipsa marcării şi 11 cazuri de nerespectare a condiţiilor termice de păstrare.

Astfel, una din unităţile de comerţ din Chişinău şi un agent economic din Cimişlia comercializau tocătură de carne, conserve din carne, legume, maioneză, biscuiţi şi alte produse alimentare, cu termenul de valabilitate expirat.

De asemenea, la o cantină studenţească din Capitală, inspectorii APC au depistat produse marcate necorespunzător. La fel, s-au mai depistat şi alte produse din carne în lipsa totală a marcării.

În municipiul Bălţi, un agent economic depozita şi avea expuse spre comercializare produse alimentare în sumă de 4457 lei, care nu corespundeau cerinţelor tehnice de păstrare stabilite de producător. Printre produse se regăseau pate din carne, conserve din carne şi peşte, măsline etc.

Asemenea caz a fost înregistrat şi în una din unităţile de comerţ din Chişinău.

Menţionăm că în perioada 15 mai - 30 iunie, au fost verificaţi 251 de agenţi economici, dintre care, 187 (74,5%) au prezentat abateri de la cerinţele prescrise.

15 dosare penale pentru ilegalităţi în sistemul penitenciar

Direcţia Securitate Internă (DSI) a Departamentului Instituţii Penitenciare informează că, de la demararea activităţii sale au fost intentate 15 dosare penale pentru diverse acţiuni ilegale ale colaboratorilor din sistemul penitenciar.

Printre puşcăriile nimerite în vizorul DSI se numără şi Penitenciarul nr.18 – Brăneşti, unde, în luna iunie curent, într-un birou de serviciu, au fost depistate obiecte şi substanţe interzise pentru păstrare. Pe acest fapt a fost pornită o cauză pentru circulaţia ilegală a substanţelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor în scop de înstrăinare.

În alte 14 cazuri figurează penitenciarele de la Chşinău, Bălţi, Soroca şi Cahul, unde au fost constatate astfel de ilegalităţi ca: delapidarea averii străine, coruperea activă şi pasivă, tortura, traficul de influenţă, excesul de putere, depăşirea atribuţiilor de serviciu.

Nicolae Timofti şi Victor Ponta au discutat despre redobîndirea cetăţeniei române

Preşedintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, s-a întîlnit marţi, 17 iulie, la reşedinţa sa, cu prim-ministrul României, Victor Ponta, aflat în vizită oficială la Chişinău.

Preşedintele Nicolae Timofti a salutat încheierea, cu prilejul acestei vizite la Chişinău, de către guvernele celor două state, a unui acord de colaborare în domeniul educaţiei, în baza căruia, 5000 de tineri din Republica Moldova vor fi admişi la studii în România în fiecare dintre următorii 3 ani, şi a unui protocol de colaborare în domeniul justiţiei.

De asemenea, şeful statului moldovean s-a arătat mulţumit de stabilirea unui termen concret de finalizare a gazoductului Iaşi-Ungheni, pînă la sfîrşitul anului 2013, şi de concretizare a proiectului de interconectare a sistemelor de transport a energiei electrice, informează Serviciul de presă al Preşedinţiei.

Prim-ministrul român, Victor Ponta, a declarat, la rîndul său, că „relaţia specială dintre Republica Moldova şi România va continua, indiferent de disputele politice de la Bucureşti”.

Premierul Victor Ponta a dat asigurări că România va rămîne un susţinător activ al Republicii Moldova în procesul de integrare în Uniunea Europeană.

Nicolae Timofti şi Victor Ponta au mai discutat despre procesul de redobîndire a cetăţeniei române de către cetăţenii Republicii Moldova şi despre acţiunile de fortificare a justiţiei în cele două ţări.

Protocoale de colaborare între Guvernele român şi moldovean pe securitate energetică, educaţie şi justiţie, semnate la Chişinău

Mai detaliat, reprezentanţii Guvernului român şi cei ai Executivului Republicii Moldova au semnat, la Chişinău, mai multe protocoale de colaborare referitoare la securitatea energetică, educaţie şi justiţie.

Cei doi premieri au semnat o declaraţie comună privind cooperarea bilaterală în domeniul securităţii energetice, inclusiv realizarea gazoductului Iaşi-Ungheni şi a liniilor electrice de înaltă tensiune Suceava-Bălţi şi Iaşi-Ungheni.

„Personal, sînt bucuros că am ajuns să semnăm această declaraţie comună care stabileşte şi termenii concreţi în vederea implementării proiectului din domeniul energetic, ceea ce urmează să asigure securitatea energetică a Republicii Moldova”, a declarat premierul moldovean, Vlad Filat.

El a adăugat că pînă la finalul anului 2013 acest proiect va fi funcţional.

De asemenea, V. Filat a anunţat că cele două părţi au convenit şi asupra construirii liniei de interconexiune electrică Iaşi - Ungheni cu putere de 400 KW şi asupra finalizării liniei Godeşti-Fălciu cu o putere de 100 KW.

La rîndul său, premierul român, Victor Ponta, a anunţat că această ultimă linie va fi finalizată de partea română pînă la sfîrşitul anului 2012 şi a arătat că pînă pe 1 decembrie 2013 va fi funcţională interconectarea de gaz Iaşi-Ungheni.

Totodată, miniştrii Educaţiei român şi cel moldovean au semnat un protocol de colaborare pentru anii de învăţămînt 2012-2013, 2013-2014 şi 2014-2015.

Premierul Vlad Filat a remarcat că, în urma acestui protocol, 5000 de tineri din Republica Moldova vor beneficia de condiţii pentru a face studiile în România.

„Eu vreau ca aceşti tineri, făcînd carte în România să revină acasă, să contribuie la modernizarea şi edificarea Republicii Moldova”, a adăugat Vlad Filat.

La fel, la Chişinău a mai fost semnat, de către miniştrii de Justiţie ai celor două state, un plan de acţiune în acest domeniu în perioada 2012-2013, act considerat de premierul moldovean ca fiind „extrem de important”.

Reprezentantul PNUD, Kaarina Immonen, îşi încheie mandatul în Republica Moldova

Coordonatorul Rezident al Organizaţiei Naţiunilor Unite, reprezentant permanent al Programului Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în Moldova, Kaarina Immonen, a avut o întrevedere de rămas bun cu preşedintele Parlamentului Republicii Moldova, Marian Lupu.

Kaarina Immonen a declarat că PNUD îşi doreşte şi în continuare să fie partenerul Republicii Moldovei în realizarea obiectivelor de dezvoltare ale ţării noastre. Prin susţinerea acordată în contextul Cadrului de Cooperare pe Ţară, PNUD creează resurse în societatea noastră menite să asigure capacităţi naţionale şi locale de guvernare şi de organizare în cadrul societăţii civile şi a sectorului privat. În acelaşi context, Marian Lupu a apreciat şi abordarea complexă în cadrul colaborării, prin oferirea de echipament, expertiză, consultări, organizarea cursurilor de instruire desfăşurate de PNUD şi a exprimat recunoştinţă pentru disponibilitatea de a acorda susţinere pentru consolidarea infrastructurii Legislativului. De asemenea, şeful Legislativului a menţionat importanţa adoptării Planului Strategic de Dezvoltare a Secretariatului Parlamentului pentru perioada 2011-2013, care identifică obiectivele de lungă durată pentru dezvoltare. În cadrul acestei componente s-au stabilit relaţii de cooperare cu Parlamentul Regatului Unit al Marii Britanii şi Irlandei de Nord privind elaborarea Ghidului deputatului.

În încheierea întrevederii, Marian Lupu a menţionat că, conducerea Parlamentului Republicii Moldova este disponibilă să ofere Oficiului PNUD în Moldova toată asistenţa necesară în implementarea proiectelor şi programelor sale.

Pentru 2013, instanțele judecătorești și-au planificat un buget de 216 milioane lei

Pentru activitatea din 2013, Curţile de Apel şi instanţele judecătoreşti de prim nivel din ţară vor avea nevoie de 216 milioane de lei din bugetul de stat. Suma a fost aprobată de membrii Consiliului Superior al Magistraturii după o întrevedere cu preşedinţii instanţelor din republică.

Pentru anul viitor, CSM-ul va solicita de la bugetul de stat 216 milioane 911 mii lei. 120 mii au fost incluse, la solicitare, pentru cheltuieli speciale, iar 8,5 milioane vor fi cheltuite pentru implementarea strategiei de reformare. Iniţial, bugetul propus instanţelor judecătoreşti i-a nemulţumit, în mare parte, pe magistraţi. Bugetul unor instanţe nu acoperea nici măcar necesarul de salarizare ţinîndu-se cont de modificările recent operate în legislaţie. Începînd cu anul viitor, fiecare judecător va avea cîte un referent, iar unii colaboratori vor obţine statutul de funcţionar public. Aceste state de personal, nu au fost, iniţial, incluse în bugetul de salarizare, deficitul estimîndu-se la sute de mii de lei. Preşedinţii instanţelor au solicitat surse suplimentare şi pentru îmbunătăţirea condiţiilor de activitate. Membrii CSM-ului au aprobat solicitările instanţelor judecătoreşti din ţară.

Ulterior, proiectul bugetelor instanţelor judecătoreşti va fi înaintat Parlamentului spre aprobare. Pentru anul viitor, Curtea Supremă de Justiţie şi-a planificat un buget de 44 milioane de lei.

Republica Moldova – prima ţară care va implementa recomandările Comisiei Globale pentru HIV şi Cadrul Legal

Reprezentanţi ai Guvernului, societăţii civile şi experţi naţionali şi internaţionali s-au întrunit, recent, la Chişinău, ca să ia o decizie privind legile care protejează drepturile omului, pentru a salva vieţi, a economisi bani şi nu în ultimul rînd, pentru a stopa epidemia. Evenimentul a fost organizat de Ministerul Sănătăţii, Comisia Europeană, Programul Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), Programul Comun ONU pentru SIDA (UNAIDS), Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM), ONG-ul „Viaţa Nouă" şi Organizaţia Internaţională de Drept pentru Dezvoltare (IDLO).

Această reuniune este prima din lume, organizată în urma recomandărilor lansate de Comisia Globală pentru HIV şi Cadrul Legal. Discuţiile au vizat modul în care legislaţia din Moldova şi aplicarea acesteia pot contribui la promovarea unor acţiuni eficiente în domeniul HIV şi SIDA, precum şi adoptarea unui plan de acţiuni care ar asigura protejarea drepturilor persoanelor afectate de HIV.

Potrivit coordonatorului regional PNUD în domeniul HIV, Sănătate şi Dezvoltare, Dr. Christoph Hamelmann, „cadrul legal şi aplicarea acestuia poate avea un impact profund asupra vieţii oamenilor, în special asupra celor marginalizaţi şi fără putere de decizie".

„Acesta este un instrument puternic de combatere a stigmei, promovare a sănătăţii publice şi protecţie a drepturilor omului. Avem multe de învăţat din experienţele atît pozitive cît şi negative ale Moldovei în ceea ce priveşte interacţiunea dintre cadrul legal, reforma legislativă, practicile de aplicare a legii şi programele în domeniul sănătăţii publice", a subliniat Dr. Christoph Hamelmann.

Comisia Globală pentru HIV şi Cadrul Legal – un organ independent alcătuit din lideri şi experţi globali – atenţionează că, legile punitive şi încălcarea drepturilor omului conduc la pierderi de vieţi omeneşti, resurse financiare şi periclitează acţiunile de răspuns în domeniul HIV/SIDA. În raportul final – Riscuri, Drepturi şi Sănătate, comisia demonstrează în ce mod legile care criminalizează transmiterea HIV şi comportamentul faţă de acesta contribuie la sporirea gradului de stigmatizare şi descurajează oamenii să facă o examinare medicală sau tratament din cauza fricii de a fi persecutaţi.

În alocuţiunea sa, preşedintele asociaţiei „Viaţa Nouă", Ruslan Poverga, a declarat: „Integrarea drepturilor omului în legislaţie şi practică reprezintă nu doar un pas corect şi necesar, aceasta este o investiţie importantă şi strategică în generaţiile viitoare".

Conform datelor UNAIDS, numărul persoanelor care trăiesc cu HIV în Republica Moldova este estimat la 14 528 de persoane. Pînă la 1 ianuarie 2012 au fost înregistrate 7125 de cazuri noi de HIV pe ambele maluri ale Nistrului. Epidemia este considerată a fi una cu grad mic de prevalenţă, aceasta fiind mai mult concentrată în rîndurile utilizatorilor de droguri injectabile.

Menţionăm că, Republica Moldova a adoptat, recent, amendamente legislative şi regulatorii pentru a elimina statutul HIV drept motiv pentru limitarea dreptului persoanelor la intrare şi reşedinţă, precum şi alte prevederi discriminatorii. Astfel, Moldova este una din ţările model din Europa de Est şi Asia Centrală la capitolul legislaţie şi implementare în acest domeniu.

Lilia DUMINICA

Colaboratorii de poliţie învaţă cum să aplice corect legislaţia în domeniul migraţiei

Colaboratorii de poliţie din Moldova şi-au amintit de timpurile cînd erau elevi şi frecventau orele. Timp de trei săptămîni, inspectorii pentru migraţie din cadrul comisariatelor de poliţie au luat lecţii de aplicare corectă a legislaţiei în domeniu. În cadrul evenimentului, au fost desfăşurate 7 sesiuni de instruire, acestea fiind organizate de Institutul de Reforme Penale, în colaborare cu OIM - Moldova, precum şi cu suportul Biroului pentru Migraţie şi Azil din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Astfel, în perioada 28 iunie -19 iulie, în cele şapte comisariate de poliţie din regiunea de Est şi Vest a Republicii Moldova (Hînceşti, Criuleni, Rezina, Şoldăneşti, Cahul, Ştefan Vodă, Soroca) s-au desfăşurat ore de instruire.

Activitatea a avut drept scop familiarizarea colaboratorilor de poliţie din teritoriu cu reglementările naţionale, precum şi cu standardele europene în domeniul migraţiei şi procedurilor de gestionare eficientă a fluxului de migraţie ilegală pe teritoriul Republicii Moldova.

În cadrul sesiunilor de instruire, inspectorii şi-au aprofundat cunoştinţele în mai multe domenii, acestea vizînd următoarele aspecte:

- Reguli de constatare şi tehnici de investigare a cauzelor contravenţionale iniţiate contra cetăţenilor străini aflaţi pe teritoriul Republicii Moldova;
- Măsurile procesuale de constrîngere aplicate migranţilor ilegali;
- Drepturile de care dispun cetăţenii străini în faţa unei proceduri contravenţionale, la reţinere sau la plasarea acestora în Centrul de Plasament pentru străini;
- Condiţiile privind procedura de revocare a dreptului la şedere legală pe teritoriu, readmisie precum şi returnare voluntară a străinilor iregulari în ţara de origine, şi impactul acestor proceduri asupra gestionării eficiente a fluxului de migraţie pe teritoriul Republicii Moldova.

Evenimentul se înscrie în proiectul „Suport pentru punerea în aplicare a Acordurilor de Readmisie Semnate de Comisia Europeană cu Republica Moldova, Federaţia Rusă şi Ucraina: Facilitarea Întoarcerii Voluntare Asistate şi a Reintegrării", implementat de către OIM-Moldova, în parteneriat cu Institutul de Reforme Penale, cu suportul financiar al Uniunii Europene.

Menţionăm că, potrivit datelor statistice oferite de către Biroul pentru Migraţie şi Azil din cadrul MAI, în primele şase luni ale anului curent, au fost înregistrate 588 de cazuri privind încălcarea regimului de şedere legală pe teritoriul Republicii Moldova de către cetăţenii străini. Totodată, au fost emise 26 decizii de expulzare, 64 decizii privind returnarea voluntară, iar în privinţa a 125 de cetăţeni străini a fost revocat dreptul la şedere legală pe teritoriul Republicii Moldova.

Lilia DUMINICA

MOLDOVA I-A PROPUS PE VLADIMIR GROSU, VALERIU GRIŢCO ŞI MIHAIL BURUIANĂ PENTRU FUNCŢIA DE JUDECĂTOR LA CEDO

Comisia pentru selectarea candidaţilor la postul de judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a selectat cele trei candidaturi: viceministrul Justiţiei, Vladimir Grosu, avocatul Valeriu Griţco şi lectorul universitar superior, avocatul Mihail Buruiană. Candidaţii urmează să fie propuşi Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, care va selecta judecătorul din partea Republicii Moldova la CEDO.

Luni, după amiază, persoanele înscrise în concurs au susţinut un examen la proba scrisă care a durat două ore. Ulterior, comisia a analizat lucrările şi a luat decizia finală, după mai multe ore de dezbateri.

Unul dintre cei 16 membri ai comisiei, Sergiu Ostaf, a avut o opinie separată. El a afirmat că metodologia aplicată la evaluarea candidaţilor favorizează proba scrisă şi defavorizează proba interviului. În acelaşi timp, Ostaf consideră că, pe viitor, regulamentul trebuie interpretat, astfel încît evaluarea profesională şi notorietatea publică a candidatului să aibă o importanţă preponderentă în procesul de selectare a candidaţilor.

Luni, în debutul concursului, avocatul Vitalie Nagacevschi, unul dintre candidaţii de judecător la CEDO, s-a arătat nemulţumit de componenţa comisiei şi a solicitat ca ministrul Justiţiei, Oleg Efrim, agentul guvernamental interimar la CEDO, Lilian Apostu, şi angajata Ministerului Justiţiei, Cristina Melnic, să se abţină de la jurizarea candidaţilor, pe motiv că sînt colegi cu unii participanţi la concurs. Comisia a respins solicitarea.

Potrivit Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, în cazul în care se va decide că doar unul dintre cei trei candidaţi are şanse reale să fie ales judecător, toate cele trei candidaturi vor fi respinse şi va fi organizat un concurs nou. În total, nouă persoane au candidat pentru această funcţie, inclusiv avocatul Vitalie Nagacevschi, directorul Centrului de Resurse Juridice, Vlad Gribincea, directorul Centrului de Analiză şi Prevenire a Corupţiei, Galina Bostan.

Precizăm că, iniţierea procedurii de alegere a noului judecător pentru R. Moldova la CEDO se impune ca urmare a demisiei lui Mihai Poalelungi, după ce acesta a fost ales preşedinte al Curţii Supreme de Justiţie.

Protecţia drepturilor copilului şi prevenirea delicvenţei juvenile în vizorul MAI

Protecţia drepturilor copilului se află din ce în ce mai mult în vizorul autorităţilor. Potrivit unui comunicat al Direcţiei informare şi relaţii cu publicul a MAI, în această arie de preocupări, recent, în incinta Ministerului Afacerilor Interne, la iniţiativa Direcţiei generale poliţie ordine publică a DP, a fost desfăşurată o şedinţă de lucru, în cadrul căreia, a fost abordată necesitatea întreprinderii unor acţiuni comune ale autorităţilor publice în domeniul protecţiei drepturilor copilului, diminuării fenomenului delicvenţei juvenile şi victimizării acestora. Evenimentul a întrunit reprezentanţi ai Ministerului Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei, Ministerului Educaţiei, Ministerului Sănătăţii, Ministerului Tineretului şi Sportului şi Ministerului Culturii.

În cadrul mesei rotunde, angajaţii Direcţiei generale poliţie ordine publică a DP au prezentat o analiză a situaţiei la compartimentul delicvenţei juvenile şi victimizării copiilor, precum şi a factorilor care condiţionează comportamentul deviant al copiilor.

Astfel, potrivit datelor, printre cauzele şi condiţiile care favorizează devieri în comportamentul copiilor, identificate în rezultatul analizei situaţiei la compartimentul infracţionalităţii în mediul persoanelor de vîrstă minoră, sînt:

- neglijarea de către părinţi a obligaţiilor legale de întreţinere, educaţie şi supraveghere a copiilor, lipsa afecţiunii şi comunicării între părinţi şi copii;
- conflictele frecvente în familie, violenţa domestică, carenţe în educaţia copiilor;
- absenteism şi abandon şcolar, lipsa unei ocupaţii a copiilor, cum ar fi plasarea în cîmpul muncii sau studii;
- părinţi plecaţi în străinătate, care lasă copiii în custodia persoanelor în vîrstă, neputincioşi sau care nu au autoritatea necesară;
- lipsa asistenţei corespunzătoare la nivel comunitar a familiilor în care se educă copii, în special a celor cu venituri mici, în care sînt prezente viciile sociale sau acceptate metode violente de educare a copiilor;
- posibilităţi reduse pentru copiii din familii vulnerabile pentru a-şi continua studiile, după absolvirea ciclului obligatoriu;
- insuficienţa sau lipsa centrelor/programelor pentru ocuparea timpului liber al copiilor, reieşind din interesele acestora;
- lipsa serviciilor/programelor pentru asistenţa psihoemoţională şi resocializarea copiilor cu comportament deviant şi implicit, reeducarea acestora;
- ineficienţa măsurilor de influenţă publică aplicate de către consiliile locale pentru protecţia drepturilor copilului, care de cele mai multe ori poartă doar caracter de recomandare şi nu impun acţiuni concrete pentru reducerea probabilităţii repetării comportamentului delicvent.

În cadrul discuţiilor au fost identificate carenţele existente în sistemul protecţiei drepturilor copilului, în special privind necesitatea eficientizării activităţilor în domeniul vizat la nivel comunitar şi stabilirii mecanismului de conlucrare intersectorială.

De asemenea, a fost menţionată necesitatea sensibilizării preşedinţilor de raion, conducătorilor autorităţilor cu competenţe în domeniul protecţiei drepturilor copilului de la nivelul doi şi primarilor privind conjugarea eforturilor la nivel comunitar întru diminuarea fenomenelor negative cu implicarea copiilor.

În final, participanţii la şedinţă au convenit asupra oportunităţii elaborării unui plan comun de acţiuni pentru diminuarea acestor fenomene.

Cor. DREPTUL

Universităţile şi-au deschis uşile pentru admitere

Pe 16 iulie, a început admiterea în instituţiile de învăţămînt superior din Republica Moldova. Anul acesta, mai mult de 20 de mii de tineri urmează să fie înmatriculaţi în universităţile de stat şi private.

Dosarul de admitere al unui viitor student trebuie să conţină: actul de studii, un certificat medical, diplome de la diferite concursuri naţionale şi internaţionale şi patru fotografii. Cei angajaţi trebuie să mai anexeze un extras din carnetul de muncă şi certificatul privind componenţa familiei.

Candidaţii vor avea posibilitatea să opteze la admitere pentru 3 specialităţi din acelaşi domeniu de formare profesională sau din domenii diferite.

În acest an, Ministerul Educaţiei a introdus 5 specialităţi noi: Ingineria sudării (UTM), Ingineria şi tehnologia transportului feroviar (UTM), Securitate informaţională (UTM), Protecţia plantelor (USM) şi Securitate ecologică (USM).

Ministerul Educaţiei a pus la dispoziţia instituţiilor de învăţămînt superior de stat 6745 de locuri cu finanţare bugetară şi 13 920 de locuri cu finanţare prin contract. Pentru cetăţenii străini au fost aprobate 1075 de locuri, dintre care 350 - la buget şi 725 - la contract.

Depunerea cererilor de participare la concursul de admitere are loc în perioada 16-31 iulie 2012. Anunţarea rezultatelor va fi efectuată pînă la 3 august. Desfăşurarea concursului repetat (la locurile neacoperite) va avea loc în perioada 4-8 august, iar anunţarea rezultatelor concursului repetat se va face pînă la 10 august.

Uniunea Europeană susţine Republica Moldova în politicile de combatere a drogurilor

Uniunea Europeană susţine Republica Moldova în politicile de combatere a drogurilor. Ministrul Sănătăţii, Andrei Usatâi si directorul Centrului European de Monitorizare a Drogurilor, Wolfgang Gotz, au semnat un memorandum de înţelegere în domeniul antidrog. Documentul a fost semnat pentru o perioadă de 5 ani şi va ajuta ţara noastră să monitorizeze mai bine consumul şi traficul ilicit de droguri.

Prin semnarea memorandumului de înţelegere în domeniul antidrog, R. Moldova s-a alăturat la cele 44 de ţări care colaborează cu Agenţia Europeană de Monitorizare a Drogurilor. Acest parteneriat va oferi ţării noastre, anual, date cu privire la situaţia drogurilor din ţară şi introducerea noilor substanţe psihotrope în traficul ilicit. Ca urmare, datele experţilor europeni vor ajuta autorităţile la elaborarea unor metode mai eficiente de combatere a acestui fenomen. Totodată, prezent pentru prima data la Chişinău, directorul Agenţiei Europene de Monitorizare a Drogurilor a salutat mersul strategiei naţionale antidrog, lansată de minister pentru anii 2011-2018, calificînd-o drept una europeană. Memorandumul de înţelegere semnat între R. Moldova şi Agenţia Europeană de Monitorizare a Drogurilor reprezintă un element al Programului Naţional de implementare a Planului de Acţiuni RM-UE în domeniul liberalizării regimului de vize.

Părinţii se întîlnesc cu fiii aflaţi în detenţie

Părinţii s-au întîlnit cu minorii deţinuţi din instituţia penitenciară nr.2 din oraşul Lipcani. Vizita s-a desfăşurat cu sprijinul Societăţii Internaţionale a Drepturilor Omului - Secţia din Republica Moldova (SIDO-SRM). Pentru prima dată în ultimele luni, mai mult de jumătate dintre cei 35 de minori aflaţi în detenţie au putut să-şi îmbrăţişeze persoanele dragi.

Potrivit unui comunicat de presă al societăţii, întîlnirea cu rudele a fost planificată ca să coincidă cu festivitatea de gală a festivalului de muzică „Evantai Cultural", dedicat memoriei lui Ion şi Doina Aldea-Teodorovici, şi a festivalului internaţional inter-penitenciar „Cervona Calina". Timp de o lună, adolescenţii au învăţat cîntece şi au pregătit piese teatrale şi muzicale. Mulţi pentru prima dată au urcat pe scenă.

„Din cauză că închisoarea este situată în nordul Moldovei, 260 km de la Chişinău, majoritatea familiilor nu-şi pot permite să achite cheltuielile pentru călătorie. Mulţi minori nu îşi văd rudele de ani de zile şi îşi pierd sprijinul familiei, care este factorul-cheie pentru o reintegrare reuşită", a explicat Ina Vutcariov, psiholog SIDO-SRM.

Vizita a avut loc în cadrul proiectului „Consolidarea organizaţiilor societăţii civile din Republica Moldova în prevenirea HIV/SIDA şi îngrijirea femeilor şi minorilor deţinuţi", finanţat de Uniunea Europeană.

Pacienţii pot refuza accesul altor medici la datele personale despre starea de sănătate

Mai nou, pacienţilor, cînd se adresează la medicul de familie, li se propune să semneze un acord cu privire la utilizarea datelor personale despre starea de sănătate. Dacă pacienţii îşi pun semnătura pe acest document, centrul medical are dreptul să prelucreze datele personale ale pacientului, dar şi să le ofere spre analiză medicilor din alte instituţii medicale atunci cînd consideră necesar.

Potrivit consultantului Serviciului de presă al Ministerul Sănătăţii, Ana Tataru, pacientul are dreptul să refuze ca datele sale personale să fie transmise altor medici. În cazul în care medicul încalcă prevederea în cauză, se consideră o acţiune ilegală. Medicul trebuie să respecte cerinţele pacientului de a păstra confidenţialitatea datelor cu privire la starea de sănătate, printr-un acord bilateral.

Administraţia instituţiilor medicale are dreptul să decidă, de la caz la caz, cum vor fi păstrate datele personale ale pacienţilor privind starea de sănătate prin codarea rezultatelor testelor medicale sau alte forme de menţinere a confidenţialităţii datelor. Acordul este elaborat în conformitate cu „Legea privind protecţia datelor cu caracter personal" din iulie 2011.

Universitatea de Stat ar putea purta numele lui Boris Melnic

Un grup de academicieni solicită conducerii Republicii Moldova ca Universităţii de Stat din Moldova să i se acorde numele savantului Boris Melnic.

Gheorghe Duca, Eugen Doga, Ion Ababii, Diomid Gherman şi Gheorghe Paladi sînt o parte din cei care au adresat o scrisoare preşedintelui R. Moldova, Nicolae Timofti, premierului Vlad Filat şi preşedintelui Parlamentului, Marian Lupu, în care solicită ca Universitatea de Stat din Moldova să se numească Universitatea „Boris Melnic". „Comunitatea ştiinţifică trebuie să memorizeze academicienii care au lăsat o brazdă adîncă în ştiinţa academică. Noi venim cu propunerea de a comemora numele academicianului Boris Melnic. El a fost un mare patriot al neamului, a fost cel care a introdus în universitate predarea în limba română. Astfel de oameni ca Boris Melnic nu pot rămîne în trecut, ci rămîn mereu vii, de aceea propunem ca Universitatea de Stat să poarte numele lui Boris Melnic", au specificat semnatarii.

Boris Melnic a deţinut funcţia de prorector al USM în perioada 1960-1974, iar între anii 1974-1992 a fost rector al Universităţii. A publicat peste 400 de lucrări ştiinţifice şi ştiinţifico-didactice, inclusiv nouă monografii. Boris Melnic a fost şi fondatorul şcolii ştiinţifice în domeniul neuroendocrinologiei şi homologiei.

Recomandările MAI pentru prevenirea furturilor din locuinţe

Perioada estivală este în toi. Astfel, mulţi cetăţeni fiind plecaţi în concediu sau la odihnă îşi lasă locuinţele fără supraveghere, acestea fiind în atenţia infractorilor, care dau dovadă de cele mai ingenioase modalităţi de pătrundere în spaţiile locative, cu scopul de a sustrage bani sau alte obiecte de valoare. În acest context, în perioada respectivă Ministerul Afacerilor Interne intensifică desfăşurarea activităţilor preventiv-profilactice generale şi individuale de prevenire a furturilor din apartamente, se precizează într-un comunicat al Direcţiei informare şi relaţii cu publicul a MAI.

În pofida atenţionărilor, mulţi deţinători de imobil ignoră cele mai elementare norme de securitate, devenind astfel victime sigure ale unor elemente criminale.

Potrivit datelor statistice, pe parcursul anului curent, au fost înregistrate 887 de furturi din apartamente, ce constituie o diminuare cu - 7%, în comparaţie cu perioada analogică a anului precedent, în care au fost înregistrate 954 de infracţiuni de acest gen. Din numărul total, în 535 de cazuri de furturi din apartamente, au fost stabilite persoanele care au comis aceste infracţiuni, iar în 442 de cazuri a fost finisată urmărirea penală cu remiterea dosarelor în instanţele judecătoreşti.

Un studiu privind analiza modurilor de săvîrşire a furturilor din apartamente, evidenţiază că cele mai răspîndite metode de pătrundere a infractorilor în locuinţe sînt: prin acces liber - 300 de cazuri; prin efracţie - 89 de cazuri; prin culegerea cheilor - 76 de cazuri; prin spargerea geamurilor - 75 de cazuri.

Aceste date denotă faptul că, cel mai des hoţii se prezintă la uşa victimei, invocînd diverse motive pentru a pătrunde în locuinţă, spunînd că vînd sau cumpără diverse produse, se oferă să presteze diferite servicii sau se recomandă ca angajaţi ai unei instituţii etc.

Printre obiectele furate cel mai frecvent se numără banii, bijuteriile, produsele electrocasnice, ce pot fi uşor transportate şi realizate.

Pentru perioada estivală, cînd riscul furturilor din locuinţe este mult mai mare, din cauza că multe imobile sînt lăsate fără supraveghere de proprietarii plecaţi în vacanţă, Ministerul Afacerilor Interne vine cu următoarele recomandări de protecţie a proprietăţii:

- asiguraţi fortificarea tehnică corespunzătoare a apartamentelor şi caselor de locuit, prin montarea uşilor metalice şi a două sisteme de încuietori;
- dacă locuiţi la parter sau în casă la sol, asiguraţi-vă ferestrele cu gri-laje;
- cînd vă aflaţi în locuinţă, ţineţi permanent uşa închisă cu cheia;
- dacă a-ţi pierdut cheia, schimbaţi imediat sistemul de siguranţă;
- nu povestiţi nimănui despre sistemul dvs. de securitate;
- instruiţi copiii să păstreze cu grijă cheia şi să nu permită accesul în locuinţă a persoanelor necunoscute, care pretind că au fost trimise de părinţi sau sînt prietene cu aceştia;
- păstraţi relaţii bune cu vecinii: aceştia vă pot supraveghea locuinţa cînd nu sînteţi la domiciliu;
- dacă plecaţi undeva la odihnă pentru mai mult timp, transmiteţi lucrurile de preţ rudelor, sau depozitaţi-le în banca de economii;
- nu ezitaţi să întrebaţi persoanele suspecte din bloc pe cine caută, aceste întrebări descurajează posibilii infractori;
- dacă o persoană necunoscută se prezintă ca reprezentant al unui serviciu nesolicitat, verificaţi legitimaţia de serviciu, sunaţi la organizaţia pe care o reprezintă, iar în caz că vă trezeşte dubii, rugaţi să vină altă dată, solicitaţi informaţii suplimentare de la vecini despre el, telefonaţi la poliţie;
- asiguraţi un iluminat potrivit în scara blocului locativ;
- montaţi la uşa de acces, din blocul dumneavoastră, instalaţii de interfon, evitînd astfel accesul persoanelor străine;
- apelaţi la serviciile agenţiilor de pază licenţiate ori Serviciului Pază de Stat al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, care sînt dotate cu mijloace tehnice ultramoderne şi sînt capabile să asigure integritatea bunurilor materiale;
- anunţaţi organele de poliţie despre orice persoană suspectă care se plimbă în bloc sau scoate lucruri din casă, încercaţi să memorizaţi semnalmentele lor, modelul şi numărul de înmatriculare al automobilului şi transmiteţi această informaţie colaboratorilor de poliţie.

Dacă totuşi aţi devenit victima infractorilor într-o asemenea situaţie, MAI vă recomandă:

- nu intraţi în panică, deoarece acest comportament poate întîrzia identificarea şi reţinerea infractorilor;
- anunţaţi de urgenţă poliţia şi nu pătrundeţi în cîmpul infracţional, pentru a nu şterge probele lăsate de infractor;
- nu trebuie să atingeţi sau să mişcaţi de la locul lor lucrurile din locuinţă, pe cît e posibil interziceţi accesul altor persoane în cîmpul infracţional. În multe cazuri, victima sau alte rude doresc să verifice ce obiecte lipsesc sau să facă ordine în lucrurile răvăşite de infractori, prin aceasta distrugînd mijloacele de probă existente;
- victima trebuie să pună la dispoziţia poliţiei cît mai multe date de care a luat cunoştinţă. Ne referim aici la persoanele suspecte care s-au aflat în preajma locuinţei, au cunoscut faptul că victima lipseşte de acasă sau care aveau informaţii despre locul în care se aflau bunurile de valoare;
- de mare importanţă sînt datele furnizate de către vecini, care pot să sesizeze şi să observe mişcarea elementelor infractoare în zonă. Cu regret, trebuie să afirmăm că, în majoritatea cazurilor, se sparg uşi din lemn masiv şi se transportă bunuri voluminoase fără ca vreun vecin să sesizeze acest lucru.
- după cercetarea de către poliţie a locului infracţiunii, examinaţi cu atenţie locuinţa şi furnizaţi acestora date în legătură cu bunurile furate. Este preferabil să indicaţi caracteristicile de identificare a bunurilor furate.

Nu fiţi indiferenţi la ce se întîmplă în jurul dumneavoastră, alăturaţi-vă Poliţiei în lupta împotriva infractorilor. Furnizaţi organelor de drept toate datele pe care le deţineţi în legătură cu o eventuală spargere. Indiferenţa dumneavoastră nu face decît să îngreuieze reţinerea infractorilor care, între timp, vor mai comite astfel de infracţiuni şi pot sparge chiar apartamentul dumneavoastră.

Cor. DREPTUL

MAI a desfăşurat acţiuni de prevenire a infracţiunilor pe teritoriul ţării

În perioada 12-19 iulie 2012, pe teritoriul ţării, Ministerul Afacerilor Interne a desfăşurat acţiuni de prevenţie generală şi individuală, pentru combaterea fenomenului infracţional şi contravenţional, precum şi eficientizarea activităţilor în mediul persoanelor aflate în vizorul poliţiei.

În cadrul acestei operaţiuni, subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne s-au orientat spre realizarea următoarelor acţiuni:

- analiza cauzelor şi condiţiilor ce favorizează comiterea anumitor genuri de infracţiuni şi încălcări contravenţionale, orientînd întreg efectivul poliţienesc la întreprinderea măsurilor de rigoare, în vederea utilizării tuturor formelor şi metodelor de prevenţie în privinţa persoanelor predispuse de a comite abateri antisociale, monitorizînd permanent situaţia şi stabilind influenţa ei asupra stării infracţionale;
- mobilizarea efectivului şi asigurarea interacţiunii şefilor de post şi a ofiţerilor operativi de sector cu autorităţile administraţiei publice locale, formaţiunile obşteşti, gărzile populare etc., în scopul identificării problemelor cu care se confruntă populaţia din teritoriile administrative deservite, şi reacţionării prompte în cazul schimbării situaţiei operative;
- intensificarea măsurilor de prevenţie individuală în rîndul subiecţilor prevenţiei (anterior condamnaţi, judecaţi condiţionat, amnistiaţi, narcomani, alcoolici, scandalagii familiali), în vederea prevenirii comportamentului infracţional;
- stabilirra persoanelor predispuse spre comiterea infracţiunilor, în scopul prevenirii şi curmării elementelor criminale;
- verificarea legalităţii activităţii instituţiilor de agrement, sălilor de Internet şi aparatelor de joc, cazinourilor, cluburilor de noapte, caselor de amanet etc., în vederea depistării cazurilor de comercializare către minori a băuturilor alcoolice şi articolelor de tutungerie, expunerii spre vizionare a programelor pornografice, cît şi a cazurilor de aflare a minorilor în aceste instituţii, cu înaintarea prezentărilor în adresa organelor abilitate pentru aplicarea măsurilor de rigoare, cît şi acumularea informaţiilor cu privire la persoanele ce prezintă interes operativ;
- desfăşurarea raziilor şi verificărilor pentru depistarea obiectelor sustrase şi stabilirea căilor de provenienţă a acestora;
- stabilirea şi reţinerea persoanelor implicate în transportarea bunurilor materiale provenite din activităţi criminale (telefoane mobile, articole din metale preţioase, bijuterii, tehnică de calcul etc.), cît şi a persoanelor implicate în realizarea bunurilor sustrase, atenţie prioritară fiind acordată segmentului transnistrean;
- organizarea desfăşurării complexului de măsuri necesar pentru diminuarea situaţiei accidentare pe întreg teritoriul ţării, stabilirea transportului auto răpit şi persoanelor aflate în căutare;
- organizarea securităţii şi menţinerii ordinii publice, cît şi prevenirea infracţiunilor patrimoniale pe teritoriul gărilor şi staţiilor feroviare, Aeroportului Internaţional Chişinău;
- desfăşurarea sistematică a raziilor în locurile unde predomină fenomenul furturilor de telefoane mobile (baruri, cluburi nocturne, discoteci, cazinouri, Internet-cafe, transport public), furturile din automobile (cartiere fără iluminare, parcări neautorizate cu pază neadecvată), atît şi în locurile clandestine (spelunci), întru depistarea persoanelor predispuse spre comiterea infracţiunilor de acest gen sau care instigă şi atrag minorii în aceste activităţi ilegale, prin antrenarea eficientă a efectivului serviciilor operative şi a serviciului patrulă şi santinelă din teritoriu;

- verificarea de comun cu serviciile abilitate a locurilor de desfacere şi achiziţionare a obiectelor interzise, sustrase sau introduse ilegal în ţară (staţii de deservire auto, pieţe, depozite, spelunci etc.) în vederea descoperirii infracţiunilor înregistrate;
- desfăşurarea măsurilor de prevenţie generală şi individuală, orientate spre prevenirea tuturor genurilor de infracţiuni patrimoniale, în special a jafurilor;
- antrenarea la maximum, în procesul de asigurare a ordinii de drept a formaţiunilor obşteşti, gărzilor populare şi agenţiilor particulare de detectivi şi pază;
- verificarea condiţiilor de asigurare a pazei bunurilor materiale, indiferent de forma lor de proprietate, atrăgînd atenţia la compartimentul fortificării tehnice a obiectivelor, asigurarea iluminării adecvate, înzestrarea cu mijloace tehnice de semnalizare autonomă;
- desfăşurarea de către şefii de post şi ofiţerii operativi de sector a întrunirilor cu cetăţenii, în vederea expunerii recomandărilor de prevenire a infracţiunilor patrimoniale, crimelor în sfera relaţiilor familiale, a delicvenţei juvenile şi altor abateri antisociale.

Direcţia informare şi relaţii cu publicul, MAI

● La solicitarea cititorilor

Drepturile salariaţilor în domeniul salarizării şi protecţia lor

Salariatul are dreptul la retribuirea muncii sale în conformitate cu legislaţia în domeniul salarizării şi cu contractul colectiv de muncă, în baza contractului individual de muncă. La încheierea contractului individual de muncă, angajatorul este obligat să informeze salariatul despre condiţiile salarizării (mărimea salariului, forma salarizării, modul de calculare, periodicitatea şi locul achitării salariului, reţineri). La stabilirea salariului nu se admite discriminarea pe motive de vîrstă, sex, apartenenţă de rasă şi naţională, convingeri politice, confesiune şi stare materială. Unităţile efectuează plata salariilor către salariaţi în mod prioritar faţă de alte plăţi, virînd concomitent cotele de asigurare socială de stat obligatorie. Subiecţii organizării salarizării nu au dreptul să adopte în mod unilateral hotărîri în probleme de salarizare, care înrăutăţesc condiţiile stabilite de legislaţie şi de contractele colective de muncă.

Salariul se plăteşte în moneda naţională a Republicii Moldova. Se permite plata salariului prin cecuri de numerar sau mandate poştale. Modul de plată a salariului prin cecuri de numerar sau mandate poştale se stabileşte de Guvern, de comun acord cu Banca Naţională a Moldovei. Se interzice plata salariului în natură, inclusiv în formă de băuturi spirtoase, produse de tutun sau substanţe narcotice.

Salariul se plăteşte periodic, nemijlocit salariatului sau persoanei împuternicite de către acesta, în baza unei procuri autentificate la locul lui de muncă, în zilele de lucru stabilite în contractul colectiv de muncă sau în contractul individual de muncă, dar:

a) nu mai rar decît de două ori pe lună pentru salariaţii remuneraţi pe unitate de timp sau în acord;

b) nu mai rar decît o dată pe lună pentru salariaţii remuneraţi în baza salariilor lunare ale funcţiei.

În fiecare caz în parte, angajatorul este obligat să informeze în scris salariatul despre suma totală a salariului, reţinerile efectuate, indicînd mărimea şi cauzele reţinerilor, suma ce i se cuvine să o primească, precum şi să asigure înscrierile respective în registrele contabile.

Cu acordul în scris al salariatului, plata salariului poate fi efectuată prin instituţii bancare sau prin transfer poştal pe contul (adresa) indicat de salariat, cu achitarea obligatorie a acestor servicii pe cheltuiala angajatorului. În cazul decesului salariatului, salariul şi alte plăţi ce i se cuvin se plătesc soţului, copiilor sau părinţilor lui, iar în lipsa acestora - celorlalţi moştenitori, în conformitate cu legislaţia în vigoare.

Legea interzice a limita salariatul în dispunerea liberă de mijloacele proprii cîştigate de el, cu excepţia cazurilor prevăzute de legislaţie. Se interzic reţineri din mijloacele cîştigate de salariat în favoarea angajatorului sau altor persoane juridice şi fizice, precum şi orice alte reţineri neprevăzute de legislaţie. Impunerea fiscală a salariului se efectuează în conformitate cu legislaţia în vigoare.

Salariul mediu se garantează salariaţilor, în cazurile prevăzute de legislaţie, de contractele colective de muncă şi de contractele individuale de muncă. Salariul mediu al salariatului include toate formele de salarizare la care, conform legislaţiei în vigoare, se prevăd cote de asigurare socială de stat obligatorie, cu excepţia plăţilor cu caracter unic. Modul de calculare a salariului mediu al salariatului se stabileşte prin hotărîre a Guvernului.

În cazul sustragerii salariatului de la munca de bază în condiţii neprevăzute de legislaţie, unitatea ale cărei sarcini îndeplineşte salariatul îi plăteşte sau îi compensează acestuia salariul în mărime de cel puţin un salariu mediu de la locul de muncă de bază.

Mijloacele pentru retribuirea muncii salariaţilor sînt garantate prin venitul şi patrimoniul angajatorului. În cazul recunoaşterii unităţii, în modul stabilit de legislaţie, ca fiind insolvabilă, salariul se recuperează salariatului în mod prioritar potrivit obligaţiilor faţă de acesta. În cazul insolvabilităţii unităţii, plăţile de compensare, garantate salariaţilor şi calculate (recalculate) la data achitării lor, se vor achita în mărime nu mai mică decît cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, stabilit conform Legii salarizării.

În cazurile în care la conturile curente şi de decontare ale unităţilor există mijloacele respective şi documentele în vederea primirii banilor pentru plata salariilor au fost prezentate în termen, iar băncile nu au asigurat clientela cu numerar, răspunderea pentru eliberarea cu întîrziere a numerarului o poartă băncile, plătind o penalitate în mărime de 0,2 % din suma datorată pentru fiecare zi de întîrziere din contul mijloacelor băncii. Persoanele cu funcţii de răspundere din bănci, autorităţi publice şi unităţi, vinovate de neachitarea la timp a salariilor, poartă răspundere în conformitate cu legislaţia în vigoare.

Compensarea pierderii unei părţi din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia se efectuează prin indexarea obligatorie şi în mărime deplină a sumei salariului calculat dacă reţinerea acestuia a constituit o lună calendaristică şi mai mult după expirarea lunii următoare lunii pentru care urma să se plătească salariul. Compensarea pierderii unei părţi din salariul neachitat la timp se efectuează separat pentru fiecare lună prin majorarea lui în conformitate cu coeficientul inflaţiei, care se calculează prin împărţirea ultimului indice publicat al preţurilor de consum la momentul plăţii reale a salariului la indicele preţurilor de consum ale lunii următoare lunii pentru care se plăteşte salariul. Indicele preţurilor de consum se determină în calcul cumulativ de la începutul anului faţă de luna decembrie a anului precedent anului de plată. Compensarea pierderii unei părţi din salariul neachitat la timp se efectuează în cazul în care coeficientul inflaţiei în perioada de neachitare a salariului depăşeşte cota de 2%. Modul de calculare a sumei de compensare a pierderii unei părţi din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia se stabileşte de Guvern.

Litigiile de muncă ce ţin de salarizare se examinează în modul stabilit de legislaţie pentru soluţionarea litigiilor de muncă.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul **Vitalie MODRÎNGĂ**

Sînt persoane care nu doresc să fie cunoscut faptul înfierii. Vreau să ştiu dacă aceasta este o cerinţă legală sau este doar la dorinţa persoanei care înfiază?

Marina Cerdinţeva, r-n Criuleni

Potrivit art.46 din Legea privind regimul juridic al adopţiei, persoanele competente cărora le este cunoscut faptul adopţiei sînt obligate să păstreze confidenţialitatea informaţiilor obţinute în procesul de adopţie, inclusiv în ceea ce priveşte datele de identificare ale adoptatorului, precum şi ale părinţilor biologici. În caz contrar, ele poartă răspundere juridică conform legislaţiei în vigoare. Părintele adoptiv va informa copilul că este adoptat, de îndată ce vîrsta şi gradul lui de maturitate o permit. Părintele adoptiv şi copilul adoptat au dreptul să obţină din partea autorităţii centrale extrase din Registrul de stat al adopţiilor al căror conţinut atestă faptul, data şi locul naşterii, dar nu dezvăluie în mod expres adopţia şi nici identitatea părinţilor biologici ai adoptatului. Identitatea părinţilor biologici ai copilului adoptat poate fi dezvăluită înainte ca acesta să dobîndească capacitate deplină de exerciţiu numai din motive medicale, cu autorizarea instanţei de judecată, la cererea oricăruia dintre părinţii adoptivi, a copilului adoptat, a autorităţii teritoriale ori a reprezentantului unei instituţii medicale. După dobîndirea capacităţii depline de exerciţiu, copilul adoptat poate solicita instanţei de judecată de la domiciliul său ori Curţii de Apel Chişinău, în cazul în care nu are domiciliu în Republica Moldova, să-i autorizeze accesul la informaţiile referitoare la identitatea părinţilor săi biologici, aflate în posesia autorităţii centrale ori a oficiilor de stare civilă. Instanţa de judecată citează autoritatea teritorială de la domiciliul copilului adoptat, după caz, autoritatea centrală, precum şi orice altă persoană ale cărei cunoştinţe profesionale pot fi utile în soluţionarea cererii, şi acceptă spre soluţionare cererea dacă, potrivit probelor existente, constată că accesul la informaţiile solicitate nu este dăunător integrităţii psihice şi echilibrului emoţional al solicitantului şi dacă adoptatul în cauză a beneficiat de consiliere din partea autorităţilor competente în domeniul adopţiei. Se interzice eliberarea fără acordul adoptatorului sau al autorităţii teritoriale a extraselor din registrele de stare civilă ori a copiilor de pe acestea din care rezultă că părinţii biologici adoptivi nu sînt părinţii biologici ai copilului adoptat.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:
Adresa:
(iulie 2012, nr. 27(430)

Croaţia a propus de a încheia cu R. Moldova un acord privind cooperarea în domeniul integrării europene

Preşedintele Comisiei Politică Externă şi Integrare Europeană a Parlamentului Republicii Moldova, Igor Corman, a avut o întrevedere cu asistentul ministrului pentru afaceri bilaterale, Ministerul Afacerilor Externe şi Europene al Republicii Croaţia, Nebojsa Koharovic, potrivit Direcţiei comunicare şi relaţii publice a Legislativului.

În cursul întrevederii, Nebojsa Koharovic a menţionat importanţa activizării dialogului bilateral parlamentar şi evidenţierea direcţiilor prioritare de colaborare, conform necesităţilor şi realităţilor curente. Oficialul croat a relevat oportunitatea efectuării unor vizite reciproce la diverse niveluri de cooperare, inclusiv la nivelul comisiilor parlamentare de profil, grupurilor de prietenie, ceea ce ar permite un cadru de consultanţă mai amplu, precum şi eventuale transferuri de experienţă la subiecte de interes comun.

În acelaşi context, Igor Corman a salutat vizita asistentului ministrului croat de Externe la Chişinău şi a reiterat interesul sporit al Republicii Moldova pentru dezvoltarea dialogului bilateral şi cooperarea pe dimensiunea integrării europene. Legislatorul Corman a menţionat oportunitatea şi importanţa cooperării şi schimbului de opinii în cadrul organizaţiilor interparlamentare, precum AP OSCE, APCE, UIP, AP NATO, ICE etc. şi a relevat importanţa consolidării cooperării dintre secretariatele organelor legislative ale ambelor ţări, ceea ce va permite schimbul de experienţă, bune practici şi idei în domeniul organizării eficiente a activităţii acestora.

Experienţa Croaţiei, a menţionat Igor Corman, este îndeosebi valoroasă pentru Moldova, deoarece este cea mai recentă în istoria extinderii Uniunii Europene: „Contăm pe susţinerea de către Croaţia a aspiraţiilor europene ale ţării noastre, în calitatea Croaţiei de cel de-al 28-lea membru al UE, începînd cu 1 iulie 2013. Considerăm oportună stabilirea unui dialog mai activ în domeniul integrării europene".

De asemenea, Igor Corman a exprimat interesul ţării noastre atît pentru dinamizarea dialogului politic bilateral la toate nivelurile, cît şi în preluarea experienţei Croaţiei în promovarea reformelor economice, optimizarea cadrului legislativ fiscal şi în atragerea investiţiilor străine. În încheiere, preşedintele Comisiei Politică Externă a exprimat recunoştinţă pentru intenţia de a trata Republica Moldova ca pe un stat Sud-Est-european, implicit cu recunoaşterea perspectivei europene, precum şi pentru propunerea de a încheia un Acord interguvernamental privind cooperarea în domeniul integrării europene. „Aceasta denotă o deschidere a MAEE al Croaţiei pentru dezvoltarea relaţiilor bilaterale şi susţinerea activă pentru obiectivul integrării europene al Republicii Moldova", a subliniat I. Corman.

Citaţii în judecată

Curtea de Apel Chişinău solicită prezentarea cet. Puşcă Aurelia, domiciliată: mun. Chişinău, str-la Sf. Andrei nr. 46,„A", pentru data de 13 septembrie 2012, ora 11.00, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, str. Teilor nr. 4) în calitate de intimat în cauza civilă nr. 2a-5462/11, la acţiunea cet. Puşcă Aurelia către Olaru Vladislav privind perfectarea actelor la cererea lui Iordachi Alexandru.

Judecător Nelea Budăi

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Jarschi Natalia, pentru data de 1 august 2012, ora 13.00, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 218, et. 2) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Cebanachi Gheorghe privind încasarea datoriei.

Judecător Liliana Andriaş

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Jereghi Valerii, domiciliat: Chişinău, bdul Ştefan cel Mare nr. 64, apt. 194, pentru data de 2 august 2012, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea lui Bunicovschi N. privind încasarea sumei.

Judecător A. Catană

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Brumă Olga, a.n. 22.04.1932, cu ultimul domiciliu: România, judeţul Ilfov, comuna Voluntari, str. Lucaci nr. 15; mun. Chişinău, or. Codru, str. Roadei nr. 13 (fosta str. Gliei), pentru data de 16 august 2012, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 55) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Burke Anatolii privind anularea certificatului de moştenitor şi recunoaşterea dreptului la succesiune.

Judecător Maria Avornic

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Brînza Evghenia Vasilii, a.n. 08.05.1986, pentru data de 24 septembrie 2012, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 602) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-3266/2012, intentată de Cijevschi Irina privind încasarea datoriei, a penalităţii şi a dobînzii de întîrziere.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ghenadie Pavliuc

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet-lor: Munteanu Serghei, Druţa Vitalie, pentru data de 30 octombrie 2012, ora 10.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20) în calitate de pîrîţi în cauza civilă la acţiunea lui Lungu Eduard privind încasarea sumei.

Judecător V. Ilaşco

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Arina&Iustin", pentru data de 1 noiembrie 2012, ora 15.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 30) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea SRL „UBFB Trade Group" privind încasarea sumei.

Judecător Veronica Negru

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Aip Grup Invest", pentru data de 8 august 2012, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 24) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SA „Ambalaj Reparaţie" privind încasarea plăţii.

Vicepreşedintele Judecătoriei Botanica Iurie Cotruţă

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Avida", pentru data de 1 octombrie 2012, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 20) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea SRL „UBFB Trade Club" privind încasarea datoriei.

Judecător Maria Ghervas

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Ceban Tatiana, pentru data de 3 octombrie 2012, ora 14.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SAR „Donaris Group" SA privind încasarea sumei.

Judecător V. Stratan

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Bajureanu Vasile şi Bajureanu Maria, pentru data de 8 octombrie 2012, ora 11.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 17) în calitate de pîrîţi, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Rusu Lilia privind recunoaşterea privatizării nelegitime, nulitatea contractului de vînzare-cumpărare a apartamentului 25 din str. Cetatea Albă nr. 14/2 şi evacuare.

Judecător Maria Ţurcan

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Şved Gheorghe, pentru data de 10 octombrie 2012, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 17) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Suruceanu Serghei privind încasarea datoriei.

Judecător Maria Ţurcan

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Cravcenco Gheorghe, Cravcenco Sofia, pentru data de 7 septembrie 2012, ora 11.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 305) în calitate de pîrîţi în cauza civilă intentată de Cojocaru Iurie privind încasarea datoriei.

Judecător Ion Tutunaru

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bevziuc Ghenadie Mihail, a.n. 24.02.1974, domiciliat: r-n Ştefan Vodă, satul Slobozia, str. Ştefan cel Mare nr. 26, pentru data de 15 octombrie 2012, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 305) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea SAR „Donaris Group" SA privind încasarea prejudiciului material.

Judecător Ion Bulhac

***

Judecătoria Orhei solicită prezentarea cet. Schivu Nicolae, pentru data de 31 iulie 2012, ora 10.30, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Jingan Ala privind încasarea pensiei alimentare.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Selevestru

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită REPETAT prezentarea reclamatei Bordianu Aliona, pentru data de 1 august 2012, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Ghilinschii Vitalie privind decăderea din drepturile părinteşti.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Negruţa

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Surcov Alexandru Iurie, cu ultimul domiciliu în or. Orhei, str. S. Lazo nr. 4„A", apt. 9, pentru data de 3 august 2012, ora 11.40, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Surcov Diana privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

***

Judecătoria Ungheni solicită prezentarea reprezentantului „Inter Desing" SRL or. Ungheni, cu sediul: or. Ungheni, str. Livezilor nr. 8, pentru data de 17 august 2012, ora 11.00, la şedinţa de judecată (Ungheni, str. Naţională nr. 21, bir. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea SC „Octopus-Prof" SRL.

Judecător Tudor Gologan

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului ÎM „Galisec M" SRL, cu ultimul sediu cunoscut: Chişinău, str. Tighina nr. 49/3, of. 54, pentru data de 7 noiembrie 2012, ora 14.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea „Glorinal Grup" privind încasarea sumei.

Judecător V. Braşoveanu

Procuratura Generală

Cronică

Procuratura Generală
Cu dispozitiv cu electroşoc au obţinut bani pentru Italia

În baza probelor prezentate de Procuratura sectorului Ciocana, doi tineri au fost condamnaţi pentru tîlhărie şi trecere ilegală a frontierei de stat a Republicii Moldova, eludîndu-se controlul de frontieră.

Judecătoria Ciocana le-a stabilit celor doi, pedepse a cîte 6 ani şi respectiv, 6 ani şi 3 luni de închisoare.

Potrivit procurorilor, neavînd banii necesari pentru plecarea în Italia, cîţiva tineri au elaborat un plan criminal conform căruia, urmau să pătrundă în sala aparatelor de joc al unui cazinou din Capitală, să atace personalul din incintă şi să sustragă bunuri.

Astfel, dobîndind un dispozitiv cu electroşoc pentru neutralizarea victimei, în ianuarie 2010, trei dintre tineri s-au deplasat cu un taxi la cazinou unde îi aştepta complicele lor, angajat al unei agenţii de securitate, responsabil de paza localului respectiv.

După ce localul a fost părăsit de clienţi, paznicul a atacat operatorul-casier şi cu dispozitivul electroşoc a electrocutat femeia şi a sustras 2 telefoane mobile şi peste 13 mii lei din safeu.

Tinerii s-au deplasat cu taxiul în raionul Cahul, unde au împărţit banii şi bunurile sustrase.

Peste cîteva zile după săvîrşirea tîlhăriei, aceştia au trecut ilegal frontiera de stat a Republicii Moldova cu România, traversînd clandestin pe gheaţă rîul Prut, ulterior ajungînd în Italia.

În privinţa celorlalţi tineri, materialele au fost disjunse într-o procedură separată în cadrul căreia, procurorii efectuează acţiuni de urmărire penală pentru a stabili locul aflării acestora.

Sentinţa poate fi atacată în modul stabilit de lege.

Şi-a omorît prietenul de pahar apoi l-a incendiat

Timp de 16 ani se va afla după gratii un bărbat din Criuleni, pentru omorul unei persoane, săvîrşit cu deosebită cruzime.

Procuratura raionului Criuleni a demonstrat în instanţa de judecată că, în decembrie 2011, inculpatul de 29 ani, fiind în stare de ebrietate alcoolică, i-a aplicat victimei lovituri peste diferite părţi ale corpului.

După ce i-a legat mîinile, picioarele şi gîtul cu cabluri electrice, inculpatul a incendiat bărbatul aflat la podea şi a părăsit locul infracţiunii.

Victima a decedat la scurt timp în urma intoxicaţiei acute cu oxid de carbon.

Cazul a avut loc chiar în locuinţa victimei din or. Criuleni unde bărbaţii au servit împreună alcool.

Este de menţionat faptul că în şedinţa de judecată procurorii au solicitat să fie stabilită pedeapsa maximă prevăzută pentru această crimă – detenţiune pe viaţă.

Sentinţa este cu drept de atac.

Procuratura Militară Cahul a deferit justiţiei dosarul grănicerului care şi-a înjunghiat mortal consăteanul

Procuratura Militară Cahul a finalizat urmărirea penală şi a expediat instanţei de judecată cauza penală pe numele fostului militar prin contract, inspector al pichetului de grăniceri „Giurgiuleşti", pentru omorul unei persoane săvîrşit cu deosebită cruzime (art.145 alin.(2) lit.j) Cod penal).

În noaptea de 21 martie 2012, un militar prin contract, inspector al Pichetului de Grăniceri „Giurgiuleşti", aflîndu-se în afara serviciului pe teritoriul s. Giurgiuleşti, raionul Cahul s-a luat la ceartă cu vecinul său.

După conflict, cei doi s-au despărţit şi au plecat pe la casele lor. La un moment dat, plutonierul s-a răzgîndit şi şi-a ajuns vecinul din urmă la marginea satului, unde l-a înjunghiat de cîteva ori în regiunea pieptului. În urma leziunilor primite, victima a decedat, iar militarul a aruncat cuţitul în rîul Prut şi a plecat de la locul faptei.

În seara zilei următoare, cadavrul bărbatului a fost depistat de către un păstor localnic.

În rezultatul investigaţiilor imediate a fost identificat autorul crimei, care şi-a recunoscut pe deplin vinovăţia. Actualmente, militarul se află în arest preventiv.

În cazul în care va fi recunoscut vinovat, fostul militar riscă o pedeapsă cu închisoare de la 12 la 20 ani sau detenţiune pe viaţă.

Nouă ani de închisoare pentru furt în proporţii mari

Pentru furt în proporţii mari un tînăr a fost condamnat la nouă ani de închisoare.

Procuratura sectorului Rîşcani a prezentat în instanţa de judecată probe care au demonstrat că în martie curent, inculpatul de 24 ani a pătruns prin fereastra deschisă a balconului într-un apartament de la etajul doi.

Ajuns în interior, tînărul a sustras bijuterii din argint şi aur, 20 mii lei, 1000 dolari şi un telefon mobil, cauzînd părţii vătămate un prejudiciu material de peste 58 mii lei.

Instanţa a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul părţii vătămate a prejudiciului material în sumă de 35 mii lei.

Potrivit procurorilor, inculpatul nu era angajat în cîmpul muncii şi nu avea surse de existenţă. Bijuteriile sustrase, acesta le-a depus la o casă de amanet, banii cheltuindu-i pentru necesităţi personale.

Sentinţa este cu drept de atac în modul stabilit de lege.

Aniversări

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Svetlana Slusarenco**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Victor Puşcaş**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Veaceslav Zaporojan**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Alexandru Spoială**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Aurel Băieşu**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Igor Hadîrcă**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Adrian Lungu**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Ala Rotaru**, judecător, CA, Bălţi; **Galina Vavrin**, judecător, CA, Cahul; **Vitalie Mironov**, judecător, Sîngerei; **Dmitrii Fujenco**, vicepreşedintele Judecătoriei Cahul; **Gheorghe Burdujan**, judecător, Basarabeasca; **Alexandru Şpac**, judecător, CA, Chişinău; **Victor Boico**, judecător, Buiucani; **Sergiu Ciobanu**, judecător, Judecătoria Militară.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile, astfel încît doar Dreptatea şi Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveţi parte, de acum încolo, doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La mulţi ani!

membrii Consiliului de administraţie al Uniunii Juriştilor, Echipa *Dreptul* şi *Revista Naţională de Drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

CALEIDOSCOP

Terapiile prin telefon sînt eficiente contra depresiei

Consultaţiile telefonice contra depresiei sînt mai uşoare pentru pacienţi, din punct de vedere al accesului, dar beneficiile pe termen lung sînt mai mari atunci cînd consultaţiile sînt realizate faţă în faţă, potrivit unui articol din „Le Figaro”.

Se ştia deja că terapiile comportamentale şi cognitive (TCC) tratează depresia şi limitează riscurile de recidivă – cu atît mai mult cu cît ele sînt asociate cu un tratament medicamentos.

Cercetătorii de la Universitatea Northwestern din oraşul american Chicago au demonstrat, în urma unui studiu, că aceste consultaţii sînt mai bine primite de pacienţi atunci cînd ele sînt realizate prin telefon.

Lipsa timpului, a banilor şi a mijloacelor de transport determină o jumătate dintre pacienţi să renunţe la tratament înainte de încheierea acestuia.

Discuţiile prin telefon sînt o soluţie pentru asemenea obstacole.

Trucuri pentru un ten catifelat

Tratamentele cosmetice din fructe pe care ţi le poţi face acasă sînt adevărate „bombe” hidratante şi hrănitoare. Bogate în vitamine şi antioxidanţi, cosmeticele din fructe redau strălucirea şi catifelarea tenului.

1. Un măr pe zi ţine deshidratarea departe

Un măr amestecat cu o lingură de miere este un remediu excelent pentru revitalizarea tenului uscat. Tot ce trebuie să faci este să dai mărul prin răzătoare şi să-l amesteci cu o lingură de miere. Aplică acest tratament pentru o jumătate de oră, pe tenul perfect curăţat. Îndepărtează cu apă călduţă.

2. Portocale, împotriva ridurilor

Dacă ai un ten gras, cu pori înfundaţi, portocalele pot fi un aliat. Se amestecă în cantităţi egale suc de portocale, suc de morcovi şi iaurt. Lăsaţi timp de 30 de minute să acţioneze şi clătiţi bine. Pentru un ten uscat, este suficient să vă spălaţi faţa cu suc de portocale, după care clătiţi cu apă. Rezultatul? Un ten luminos şi strălucitor.

3. Hidratare cu căpşuni

Ai nevoie de 4-5 căpşuni pe care să le zdrobeşti într-un bol, cu ajutorul unei furculiţe. Apoi, adaugi miere şi amesteci bine, pentru a forma o pastă omogenă. Aplică pe faţă şi pe gît, evitînd zona ochilor. Masca se lasă să acţioneze aproximativ 30 de minute, după care se clăteşte bine.

4. Fructele de kiwi calmează tenul iritat

Dacă ai tenul iritat, zdrobeşte un kiwi foarte copt şi combină-l cu două linguriţe de ulei de măsline şi un gălbenuş de ou. Uleiul de măsline îţi va hidrata tenul, iar fructul de kivi va stimula circulaţia sîngelui.

5. Mască anti-îmbătrînire cu banane

Pentru o mască antirid, ai nevoie de o banană mică şi două linguri de făină de ovăz. Se zdrobeşte banana, se adaugă făina de ovăz şi o lingură de apă plată sau de apă de trandafiri. Se amestecă bine pînă cînd compoziţia devine omogenă. Aplică masca pe faţă şi pe gît şi lasă să acţioneze 30 de minute. Clăteşte cu apă călduţă.

Beneficiile pe care le are sărutul asupra sănătăţii

Sărutul, în afară de plăcerea pe care o aduce celor doi iubiţi, poate avea şi beneficii asupra sănătăţii.

Iată cîteva dintre efectele pozitive pe care le are sărutul asupra stării de sănătate.

Sărutul produce salivă şi astfel, se îndepărtează bacteriile periculoase de pe dinţi şi se reduce riscul apariţiei tartrului. Un sărut poate arde de la două pînă la şase calorii pe minut. Sărutul măreşte imunitatea, oamenii de ştiinţă menţionînd că femeile care se sărută mai des prezintă un risc scăzut de a fi infectate cu Citomegalovirus, un microorganism periculos pentru femeile însărcinate.

Implicarea muşchilor feţei în sărut ajută la formarea unor obraji fermi, cercetările relevînd că în proces sînt implicaţi 30 de muşchi.

Un studiu realizat în 2009 arată că sărutul măreşte nivelul endorfinelor şi relaxează în mod natural.

Meridian juridic

Satul în care căsătoriile din dragoste au fost interzise

Căsătoriile din dragoste au fost interzise într-un sat din nordul Indiei. Decizia a fost luată de consiliul din localitate, care promovează mariajele aranjate de părinţi sau rude, o practică pe larg răspîndită în această ţară.

Cei care nu vor respecta hotărîrea vor fi alungaţi din sat. Deşi autoritatea nu are puteri constituţionale, poate influenţa populaţia din regiune.

Un membru al consiliului a declarat, pentru presa indiană, că mariajele din dragoste sînt o ruşine pentru societate.

La rîndul lor, sătenii s-au declarat mulţumiţi de această decizie şi spun că astfel, fetele tinere nu se vor implica în relaţii nepotrivite.

Totodată, au fost impuse o serie de restricţii pentru femei. Acestea nu au voie să folosească telefoanele mobile în public, iar doamnelor, care au pînă la 40 de ani, le este interzis să meargă singure la cumpărături.

Top 5 cele mai imbecile legi de circulaţie din lume

Legile de circulaţie nu sînt la fel peste tot în lume, însă există unele ţări în care acestea par desprinse din desene animate.

Cele mai ciudate legi în ale şoferiei vin din America şi Anglia şi sună cam aşa:

1. California – SUA – femeile sînt amendate dacă sînt prinse la volan în haine de casă. Mai mult, maşinile fără şofer la volan nu au voie să depăşească 90 de kilometri la oră.
2. Oklahoma – SUA – conducătorii auto nu au voie să îşi lase şerveţele în spatele maşinii, la vedere.
3. Connecticut – SUA – maşinile de pompieri nu au voie să depăşească 40 de km/h, însă cei care se află pe biciclete pot merge cu 90 de kilometri la oră.
4. Anglia – nu este interzis să urinezi în spatele maşinii, dacă ţii mîna dreaptă pe vehicul, la vedere.
5. Ohio – SUA – şoferilor le este interzis să rămînă fără benzină.

Blestemul vieţii într-un lagăr de concentrare din Coreea de Nord

Mai multe desene care arată ororile prin care trec oamenii ce sînt închişi în lagărele de concentrare au fost publicate de un artist coreean. În aceste schiţe sînt descrise cîteva din pedepsele pe care le primesc oamenii, dar şi atrocităţile de care sînt capabili paznicii.

Astfel, cadavrele sînt aruncate la o groapă comună şi majoritatea trupurilor neînsufleţite nu mai au ochi, pentru că şobolanii îi devorează.

Femeile gravide, înainte de a fi tăiate pe burtă şi executate, sînt puse să distreze coloneii – sînt urcate pe o masă şi puse să danseze pînă cad epuizate.

Prizonierii sînt legaţi de un copac şi bătuţi cu sălbăticie, uneori chiar omorîţi în bătaie, pentru că gardienii sînt stresaţi şi numai în acest fel se pot descărca.

Tinerele sînt mîncate de vii de cîinii gărzilor, iar animalele sînt recompensate pentru aceste atrocităţi, la fel şi stăpînii lor, pentru că i-au dresat „cum trebuie”.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriştilor din Moldova

Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA, Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 35 sp